UN VIS „PENTRU DOI”

valANTim

Dox Lafiri îl aştepta pe Sab-Soz în camera cu crenel al unei piramide unsúl, cea a cărui nume se traducea prin: „Albă-de-culoarea-laptelui”. Îi transmisese mesajul încă de la prima oră a dimineţii, prin curier, asigurându-se astfel că îi va parveni la timp. Reţeaua de comunicaţii ar fi fost mai la îndemână, cu costuri substanţial reduse, însă canalele aveau priorităţi în transmiterea informaţiilor, iar pentru propunerea lui, ora fixă era capitală.

Ajunsese cu 24 de minute mai devreme în încăperea cu aer uscat, dar cu pereţii reci, a piramidei. Gâfâia. S-a aşezat pe un soclu ce borda pereţii laterali ca să-şi tragă sufletul şi să-şi adune gândurile. O intuiţie, semănând mai de grabă a presentiment, îl măcina făcându-l să aibă îndoieli că procedează bine. În minte, balanţa imaginară cântărea pe un tas impulsul care l-a determinat să vină, pe celălalt, raţiunea. Cu un stoicism iritant, ambele rămâneau într-un echilibru precar, oscilând nesemnificativ, aproape imperceptibil. Astfel, timp de nouă minute nu se mişcă, să nu influenţeze obiectul închipuit. Simţi frigul abia după ce îi pătrunsese în tot corpul. Tremura deja. Afară, în plină vară zappadiană, temperatura depăşea 40 de grade. Sufocat de arşiţă şi grăbit, a uitat să-şi schimbe ţinuta, a uitat că i-ar trebui un veston în locul unde se duce, a plecat aşa cum era îmbrăcat când trecuse pe acasă, numai în cămaşa de uniformă, şi aceea muiată de transpiraţie. Dox era gras, prea gras chiar şi pentru o gravitaţie redusă. Când a sosit în misiune fusese un bărbat arătos, bine proporţionat, cu ţinută şi cu maniere impecabile. Între ceilalţi, din primele eşaloane, părea un intrus. Se vedea clar că vine dintr-o altă lume. Dacă ar fi înţeles atunci zâmbetele lor, poate şi-ar fi dat la timp demisia, când încă nu semnase contractul şi mai avea privilegiul de a opta pentru un stagiu redus profitând de clauza voluntariatului.

Se dezbrăcă. Simţi instantaneu cum aerul uscat din încăpere îi absoarbe umezeala pielii bine întinsă pe stratul de grăsime. Porii dilataţi, ca nişte mici cratere umplute cu sudoare, asigurau o evaporare rapidă şi eficientă. Era o senzaţie plăcută. O savură timp de trei minute, cu unul în plus faţă de cât i-a trebuit să-şi dea jos cămaşa. Nu trebuia să stea cu ochii pe cadran ca să ştie în ce marjă de timp se află: ceasurile de cart se pot regla pe poziţia

acustică şi anunţă vocal, la intervale regulate, orele, minutele sau secundele, după cum le programezi atunci când ai nevoie. Altfel, e enervant să le tot auzi glasul atonal.

«Zece minute». Sab-Soz ar fi trebuit să ajungă. Ascultă atent. Nici un sunet nu răzbătea prin liniştea din culoarul pe unde venise. *«Va sosi în ultimul moment»,* gândi.

Scoase din învelitoarea de hessian o lădiţă ovoidală, compactă la prima vedere, şi o puse deasupra tijelor transparente care serveau de altar – existent în orice piramidă unsúl – dispuse în triunghi şi încastrate la o treime din lăţimea camerei, în dreptul crenelului. Constată, surprins pe moment, că materialul din care era confecţionată caseta, deşi dur, se deforma la atingerea tijelor, încastrându-le în locul dorit. Ştia că localnicii sunt maeştri în prelucrarea de obiecte mimetice, unele care nici măcar nu-ţi închipuiai la ce puteau servi, dar în cazul de faţă părea să fie un proces diferit de cele cunoscute de el, unul care producea o interacţiune subtilă cu tijele. Nu era un mimetism obişnuit. Observase vaga luminiscenţă de un alb lăptos (culoarea îl ducea cu gândul la numele piramidei) licărind pe vârfuri, imediat ce le atingea. Mai întâi fu surprins, apoi se bucură. Sistemul îi permitea o manevrare mai uşoară şi înlătura orice risc de alunecare. Erau necesare, însă, o oarecare cunoaştere şi puţină îndemânare pentru a-i găsi poziţia optimă. Ştia că lădiţa trebuie aşezată paralel cu zidul, în aşa fel încât, atunci când îi va deschide capacul, lumina să acopere întreaga suprafaţă a interiorului. Aveai nevoie de un ochi ager, familiarizat cu raporturile şi unghiurile dintre obiecte, ca să-i determini înclinarea precisă fără să o desfaci. După mai multe încercări, reuşi. Îi verifică echilibrul şi zâmbi mulţumit.

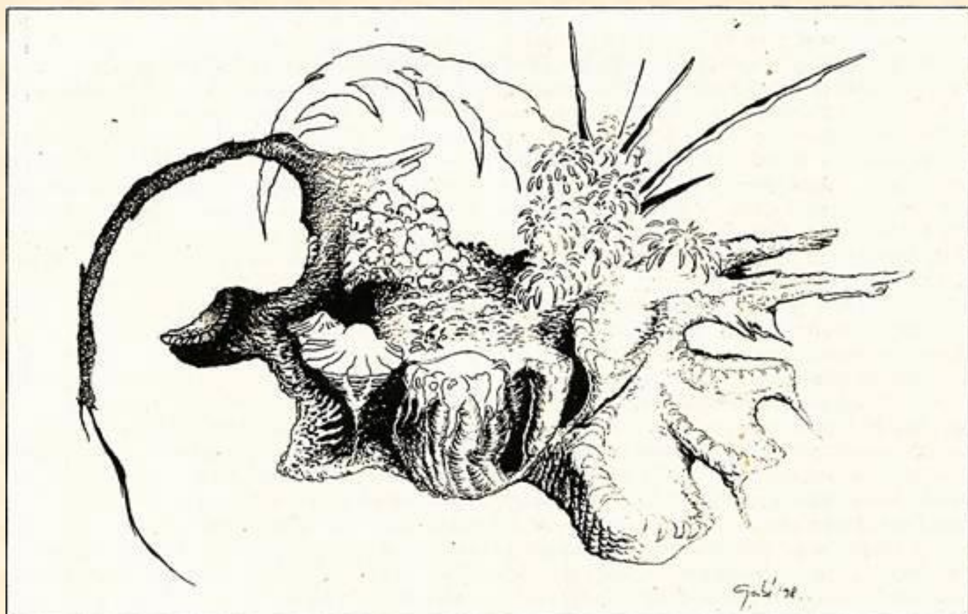
«Şase minute». Bucuria lui păli la gândul că Sab-Soz va sosi prea târziu. *«Cu paşii lui mărunţi, îi trebuie şapte minute numai ca să străbată culoarul...»* Spre deosebire de el, prietenul lui era înalt, robust, cu umerii laţi şi talia subţire. Avea însă picioare scurte în raport cu restul corpului. Chiar şi atunci când se grăbea, un pas de-al lui nu măsura nici jumătate din al său. E şi mai amuzant să îl vezi fugind: atunci picioarele lui se mişcă atât de ciudat, încât par să se învârtă ca o morişcă propulsată. Singura deosebire constă în faptul că nu aruncă jeturi de scântei, ca cele pirotehnice, folosite mai demult la jocurile de artificii. Dox îşi amintea cu nostalgie acele vremuri. A sosit când încă mai erau în vogă printre cei din primele eşaloane. Cât de preţuite fuseseră aceste jocuri în nopţile lungi, fără somn! Noii veniţi de acum nu-şi dau seama – cum nu şi-a dat nici el – ce înseamnă să trăieşti multă vreme pe Zappad.

Prin crenelul îngust pătrundea prea puţin din aerul cald de afară ca să dezmorţească răcoarea degajată de pereţii alcătuiţi din minerale fixate prin uscare. După încă două minute, Dox simţi din nou senzaţia neplăcută de frig. Cu gândul la ora fixă, nu-i trecuse prin minte să-şi pună cămaşa la uscat. Îi veni, în schimb, ideea să se aşeze el dedesubtul crenelului. S-ar fi băgat în nişa verticală din zid, dacă ar fi fost destul de largă pentru corpul lui voluminos. Nu măsura, însă, nici două palme. Atârnă în ea cămaşa, iar el se puse cu spatele, cât mai aproape de zid, să i se prelingă pe spinare măcar o parte din briza călduţă din exterior. Poziţia îi oferea şi avantajul de a observa direct intrarea.

«Cinci minute». Simţea un gust neplăcut în gură ori de câte ori avea îndoieli. *«Se pare că n-am ales ziua cea mai potrivită»,* gândi. *«M-am pripit. Nu i-am dat nici răgazul să mă prevină, dacă s-ar întâmpla să fie reţinut de alte treburi.»* O dată cu mesajul, îi trimisese şi o schiţă unde însemnase traseul complicat al coridoarelor, însă chiar având-o, cineva care vine pentru prima oară se poate rătăci foarte uşor în labirintul întunecos. Nu îi căutase scuze. Orice ar scorni cineva pe seama bizareriilor lui, nimeni nu putea să afirme că nu îşi respectă cuvântul dat, ori că nu e punctual. Dimpotrivă, subordonaţii din sectorul lui de veghe sunt singurii care dorm cu ceasurile reglate acustic.

Gândindu-se la bizarerii, Dox îşi aminti cum, după închegarea aşezămintelor strategice, când jocurile de artificii au fost înlocuite cu saune individuale de indus vise, Sab-Soz a făcut o adevărată pasiune pentru ele. A fost poreclit imediat „Saunarul”, însă mulţi foloseau, cu răutate, un termen mai puţin decent, cel de „sauno-fag”. Ce să-i faci? Se împătimise. Hipnosauna lui o foloseşte şi acum. „În hamadă, cu irealităţile virtuale!”, îţi răspunde când îl întrebi de ce nu profită de noile delicii tehnologice. „Visul îţi dă măcar senzaţia de somn. Tu ai dormit vreo clipă de când eşti pe Zappad?”, adaugă scrutându-te cu privirile. Există doar un singur răspuns la întrebarea lui: NU.

«Patru minute»*«... din şapte, cât am estimat că ar dura drumul prin labirint»,* continuă în gând anunţul ceasului. Îşi zise că, logic, putea spera încă să îi audă paşii din clipă în clipă. «*Ecoul lor se pierde la fiecare colţ, iar porţiunea dreaptă a coridorului din faţa intrării nu măsoară mai mult de zece metri.*» Dox, cu temperamentul lui sanguinic, într-o altă situaţie asemănătoare, s-ar fi agitat ca un captiv, ar fi străbătut lăţimea camerei într-un du-te-vino cu paşi din ce în ce mai alerţi până când ar fi răbufnit, profanând cu cine ştie ce vorbe locul unde se afla. Acum, însă, aerul cald care pătrundea prin crenel şi i se prelingea pe tot spatele îi calma, era ca un

masaj foarte fin, aproape ca o mângâiere. Braţele şi le ţinea împreunate pe piept, cu palmele strânse la subsuori. Se încălzea astfel şi pe partea unde aerul nu putea ajunge. Nici nu i-ar fi plăcut. Era sensibil pe porţiunea aceea a corpului. S-ar fi gâdilat la cea mai mică atingere.

Toţi cei care se hotărăsc să rămână pe Zappad, după jumătate de an, cât timp au loc transformările fizice şi metabolice, încep să aibă diferite alergii, ticuri, idei fixe ori alte sensibilităţi, în aparenţă mărunte, care însă persistă (fapt constatat) şi dacă sunt transferaţi. Medicii, chiar şi cei specializaţi în *sindromul nesomnului,* încă nu au găsit un remediu fiabil acestor afecţiuni. N-au reuşit nici măcar să determine factorul care inhibă starea de somn în creierul uman. „Pe Zappad nu se doarme” este realitate, nu doar o simplă axiomă.

Jocurile de artificii ale primilor *nohipi* (nume ales de ei înşişi pentru a se feri de porecle peiorative) par, la prima vedere, să fi fost o simplă delectare, un mod mai aparte de a-şi petrece nopţile cu ochii deschişi. Analizându-le mai atent opţiunea vezi că, de fapt, realitatea e alta. Scânteile artificiilor dispersate aleatoriu, crează arabescuri din care creierul, privat de vise proprii, necesare autoregenerării, alcătuieşte probabil viziuni specifice compensatoare. Dacă oamenii aceia, în loc să facă ceva obişnuit (cum ar fi un foc de tabără, ale cărui flăcări dansează şi ele), s-au apucat de pirotehnie, cu certitudine nu a fost un moft. Organismul îşi găseşte singur re-

mediile de care are nevoie. Ca atunci când strănuţi, de exemplu: nu eşti conştient dinainte că ai răcit. Lor aşa le-a dictat instinctul, din necesitatea organică de a visa. Cu timpul, au făcut din jocuri o adevărată artă înainte să apară furnizorii de hipno-saune şi, mai de curând, cei cu procesori de irealităţi virtuale. De ce să nu faci şi comerţ cu vise, dacă există piaţă de desfacere?

«Trei minute». Abia acum începea să resimtă apăsarea aşteptării. Îşi abătu gândul de la ea pe drumul care duce la aşezarea unsúl de unde venise cu lădiţa. A primit-o cadou. Nu se aştepta. Renunţase de mult timp la speranţa să ajungă în posesia unui vis „adevărat”, unul confecţionat de localnici. Influenţa planetei era aceeaşi pentru orice fiinţă, nici ei nu dormeau. Dox Lafiri avea certitudinea că nimeni, nici prima creatură zămislită pe Zappad, nu dormise vreodată. Probabil că visele artizanale au apărut chiar în acele vremuri, în urma unui proces inconştient asemănător celui care i-a determinat pe primii nohipi să folosească focurile de artificii. Cele mai vechi lădiţe de depozitare aveau un aspect rudimentar, erau nefinisate, însă asta nu înseamnă că şi conţinutul lor ar fi fost la fel. Nu le descoperise încă apartenenţa. Singurul fapt cert este că poporul unsúl, pe parcursul existenţei lui, a făcut din meşteşugul moştenit o artă. Vechimea ei o atestau chiar piramidele.

Sab-Soz (paleoetnologia era specialitatea lui), oricât de meticulos fusese în strădaniile de a reconstitui istoria aşezământului unde aveau amplasată baza, nu a găsit o explicaţie plauzibilă uşurinţei cu care localnicii le părăsiseră. Erau (ori, numai fuseseră?) lăcaşuri de visat.

Dox spera că se vor lămuri astăzi, împreună, cu ajutorul lădiţei primite de la bătrânul Ojji. *„Un vis pentru doi”,* a înţeles din spusele lui, când i-a dat-o. *„Făcut cu mâinile astea”,* (i le-a arătat pe rând, mutând-o dintr-una în cealaltă), *„pentru ziua a doua, la ora fixă a piramidei Albă-de-culoarea laptelui”*. În privirile lui a văzut bucurie şi a pus-o pe seama faptului că – în urmă cu patru sau cinci săptămâni – o scosese pe tânăra Assais din tăul pe marginea căruia îşi aveau amplasată aşezarea. A fost o întâmplare ciudată, nimeni nu putea înţelege cum a ajuns acolo tocmai în perioada ei de vis. Acum, rememorând momentul dăruirii lădiţei, îşi aminti că observase şi un licăr neobişnuit, care nu se potrivea cu firea lui Ojji. Bătrânul era serios, nu „ghiduş”, ca majoritatea localnicilor. Or, tocmai cuvântul acesta, fără corespondent în limba usúl, era singurul potrivit să exprime ceea ce văzuse în umbra bucuriei lui.

«Două minute». Balanţa reapăru în mintea lui Dox. Cântărea vorbele bătrânului şi întrebarea ivită de la sine: *«Dacă Sab-Soz nu ajunge, ce fac?»*

Peste ea se suprapunea o altă balanţă. Unul din talere era plin cu dorinţa nestăpânită de a visa cu orice preţ, pe celălalt se instalase teama de a încerca singur „visul pentru doi”. Mai avea timp să decidă. Exista şi posibilitatea să nu fi înţeles cum trebuie; nu stăpânea prea bine multitudinea de sensuri ale unei expresii în limba unsúl. Ojji se referise şi la „ziua a doua”, pentru când programase visul. *«Poate a repetat diferit aceeaşi sintagmă, referindu-se la două zile. Cifrele nu au genuri pentru ei. Un vis care să fie folosit de două ori... Pare plauzibil...»*

Dox Lafiri, prin natura profesiei, a avut parte de contacte mai numeroase cu băştinaşii, însă i-au trebuit câţiva ani buni ca să fie tolerat printre ei. Nici acum nu e sigur dacă atitudinea lor rezervată se datorează timidităţii, fricii sau însingurării. După construirea bazei de cercetare pe Zappad, ei s-au retras în văile sinuoase ale munţilor, un adevărat labirint creat de cursurile unor ape secate într-o perioadă istorică mai veche. Acum, albiile lor sunt împădurite, ceea ce îngreunează şi mai mult accesul spre fostele izvoare de pe înălţimi. Munca de paleopedolog a lui Dox consta în cartografierea formaţiunilor geologice şi determinarea structurii lor chimice, iar cum munţii se aflau la o distanţă considerabilă, se deplasa într-un mobil dotat cu toată aparatura necesară. Aspectul acestuia, pentru un popor care nu folosea tehnologii, desigur, păruse la fel de bizar şi de neînţeles ca însăşi baza de care s-au îndepărtat. Cât de ciudate par unele întâmplări privite retro! Pe Assais nu ar fi putut să o salveze din mijlocul tăului dacă nu ar fi venit cu mobilul, capabil să se deplaseze pe orice teren, inclusiv pe apă. Evenimentul s-a petrecut la multă vreme după ce îl acceptaseră printre ei împreună cu maşina, însă, oricând poţi să te întrebi dacă a fost pură întâmplare, ori un fel de premoniţie oferită de vise. Auzise că unii dintre ei ar cunoaşte cum se făureşte un asemenea vis. Dox nu avea nici dovezi, nici mărturii. Putea face legătura numai între faptul că Ojji a fost primul care s-a apropiat de el, iar Assais, după cum a aflat mai târziu, era nepoata lui. Oare bătrânul cercetase printr-un vis anume făcut, ce îi va rezerva viitorul? Părea plauzibil când se gândea că ceilalţi îi ocoliseră încă mult timp, fără să ia în seamă asigurările lui Ojji. Au încetat să se ferească de el doar după ce le-a devenit familiar sunetul motorului. Torsul lui monoton de animal domestic. Şi l-au închipuit probabil ca pe un cântec dintr-un vis străin. Era convins că le plăcea şi bănuia că, ascultându-l cât mai des, unsúlii sperau să îl poată reproduce cu arta lor.

«Bip. 60 de secunde.» Atonalitatea vocii îi păru şi mai stridentă. «59... 58... 57...» Ritmul accelerat amplifica stresul indus de hotărârea pe care trebuia să o ia. Se obstină să o amâne până în ultimul moment. *«Mi-au mai*

rămas secundele...», atârnă speranţa de un ultim gând.

«41... 40... 39...» îşi aminti de cămaşă. Chiar dacă nu s-ar fi uscat pe de-a-ntregul, o ţinută decentă i se păru firească, oricare i-ar fi fost decizia în final. În plus, localnicii visează îmbrăcaţi. Assais, când s-a trezit în mijlocul tăului, purta straie largi, care o împiedicau să înoate, semn că nu îşi pregătise un vis „pentru apă”. Ojji era de părere că nu l-a făurit bine. *„Pe cât e de frumoasă, pe atât de îndărătnică se dovedeşte”,* a încercat să o scuze faţă de Dox, numai că felul cum a vorbit semăna mai curând a dojană.

«23... 22... 21...» Oricum ar fi răstălmăcit vorbele bătrânului, rostite atunci când i-a oferit darul (muncise probabil nopţi în şir la el), tot nu le dădea de capăt. Să-l fi pus dinadins în încurcătură? Era lipsit de sens. *«Doar dacă nu ascund vreun tâlc!»,* îi veni în minte. *«După o anumită vârstă, ori te senilizezi, ori deprinzi asemenea obiceiuri...»*

«15... 14... 13...» Se întoarse spre nişă cu braţul ridicat la înălţimea unde atârnase cămaşa. Observă cu mulţumire că îşi recăpătase culoarea deschisă chiar şi la subsuori. Era uscată. O desprinse şi o scutură. Când văzu, în contralumină, firele de praf gălbui adus de afară colorând aerul curat, îi păru rău. Nu se gândise că, din neatenţie, va întina lăcaşul.

«8... 7... 6...» Nesocotise timpul. Trase grăbit o mânecă, pregătind-o pe cealaltă. Mătasea aluneca uşor. Măcar atât, dacă nu va ajunge să încheie şi nasturii...

«4...» Se opri mirat. Nu auzise nici un pas, totuşi, simţea o palmă caldă pe spate, o palmă cu pielea fină, una mai mică decât a lui Sab-Soz.

— Pune-o la loc. Visul „pentru doi” e singurul care se visează dezbrăcat.

Nu, nu se putea înşela! Era vocea lui Assais. „Foşnet de frunze”. Adusese cu ea şi aroma fructelor de pădure, o dată cu aerul de munte care îi umplu plămânii. Se întoarse, lăsând cămaşa să alunece de pe el.

«Ora ZERO», anunţă ceasul cu glas.

— Ora fixă! exclamă Assais.

Zâmbea.

Dox mai avu timp să observe doar expresia din privirile ei, aidoma celei pe care a desprins-o Ojji din umbra bucuriei lui când i-a oferit darul, expresie pentru care nu există corespondent în limba unsúl.